

læst Blackstone, Kent og Story*), og og faaet en indgaaende Forstaaelse af Kvindens Stilling efter Englands Common Law, som den Gang herskede i næsten alle Unionens Stater**).

Hvert Aar aflagde vi et Besøg hos min Fætter Gerrit Smith paa hans Gods Petersboro. Skönt han var en Reformator og meget radikal i mange af sine Anskuelser, samlede han dog ogsaa mange konservative Venner om sig, da han var en Mand med vide Sympatier, høj Dannelse, Rigdom og social Anseelse. Det rummelige Hjem var altid oplivet ved et udvalgt Selskab fra alle Egne. Her traf man Medlemmer af det gamle, hollandske Aristokrati***), og da Husets Frue var Datter af en rig Slaveejer fra Maryland, var der ogsaa Sydboer blandt Gæsterne.

Tillige havde Gerrit Smith hvert Aar Besøg af Indianere af Oneidastammen. Hans Fader havde nemlig i tidligere Tid købt store Landstrækninger af dem, og der var den Tradition iblandt dem, at de som Vederlag for Faderens fordelagtige Køb havde Ret til at nyde Gæstfrihed hos Sønnen og til aarlige Gaver af Klæder og Levnedsmidler. Ogsaa Slaverne havde hørt om Abolitionisten Gerrit Smith og om Petersboro som en af Stationerne paa den underjordiske Jernbane til Kanada†), og ofte blev Lade og Køkkengulv brugt til Sove-sted for den røde Mand fra Skovene og for den sorte Mand fra Sydens Plantager.

En Dag da vi sad en Flok unge Piger sammen i Dagligstuen, traadte Gerrit ind og sagde til os i en hemmelighedsfuld Tone: »Jeg skal betro Jer en vigtig Ting, som I maa love i 24 Timer at holde ganske tæt med.« Vi lovede det alle højtideligt, og han sagde da: »Følg med mig ovenpaa.« Vi fulgte forrytningssfulde med ham. Han aabnede en Dør og førte os ind i et stort Værelse, hvor vi traf en smuk Kvadronpige paa ca. 18 Aar. Han henvendte sig til hende: »Harriet, jeg har ført alle mine unge Slægtninge ind til dig. Nu maa du se at gøre dem til gode Abolitionister ved at fortælle dem din Historie og alt, hvad du har set og lidt i Slave-riet.« Og idet han vendte sig til os sagde han: »Harriet er lige flygtet bort fra sin Herre, som er paa Besøg i Syracuse††), og hun er nu paa Vejen til Kanada. Hun rejser i Aften, og I faar maaske aldrig igen Lejlighed til at staa Ansigt til Ansigt med en Slavinde. Spørg hende derfor ud om alt, hvad I ønsker at vide om Slave-systemet.« I to Timer sad vi og lyttede til hendes sørgelige Beretning om hendes Barndom og Ungdom, om hvorledes hun blev skilt fra sin Familie og paa Grund af sin Skønhed solgt paa Slavemarkedet i New Orleans, da hun var 14 Aar gammel. Vi græd alle over hendes Fortælling, og da Gerrit kom tilbage for at hente os, var vi alle fuldblods Abolitionister.

(Fortsættes).

Det engelske Overhus og Kvinderne.

I Anledning af, at det engelske Overhus med to tredjedels Majoritet har nægtet at gengive Kvinderne den Valgbarhed til Londons Byraad, som blev dem berøvet for to Aar siden, da Londons kommunale Forhold blev omordnede, kommer Ugebladet »The Clarion« bl. a. med følgende Bemærkninger:

»Det eneste forbavsende ved denne Afgørelse er, at en Tredjedel af de Lorder, der var tilstede ved Afstemningen, viste Intelligens nok til at stemme paa den rigtige Side.

Lordernes Uvidenhed har under denne Sag været saa iøjnefaldende, at selv Skolepiger ler ad den. Saaledes erklærede Hertugen af Northumberland, at da Londons County Council (Amtsråd) havde vist sig uvillig til at give Kvinder Adgang, var det heller ikke ønskeligt at lade dem faa Sæde i de lokale Raad. Sandheden er imidlertid, at Londons County Council langt fra at være uvillig har været meget ivrig for at sikre sig Kvinders Tjeneste. Det valgte strax Miss Cons til Raadmand med 58 Stemmer mod 22 og Londons Skatteydere indvalgte i Raadet Miss Cobden og Lady Sandhurst. Sidstnævntes Modkandidat førte Proces, idet han erklærede en Kvindes Valg for ulovligt; han vandt Sagen og derefter trak ogsaa de andre Kvinder sig tilbage. Men siden da har The County Council tre Gange ansøgt Parlamentet om at gøre Kvinder valgbare.

Lord James af Hereford, som gjorde sit for at faa den stakkels lille Lov slaaet ihjel, advarede sine Medlorder mod at tillade Kvinder at komme ind i Londons Byraad; for saa vilde de ikke standse, før de var Medlemmer af hvert eneste kommunalt Raad hele Landet over. Nej naturligvis vil de ikke det. De vil ikke standse, før de en Dag faar indtaget deres Plads i Overhuset og lukket lidt frisk Luft ind i den støvede, mugne gamle Rede. James af Hereford og de øvrige Lorder skulde huske paa, at Kvinder tidligere har haft Ret til at sidde i Overhuset. Hvis de kendte deres Historie, vilde de vide, at i Kong Edvard d. 3djes Tid fik ikke mindre end 10 kvindelige Peers Indkaldelse til Overhuset, og under Henrik d. 3dje og Edvard d. 1ste blev 4 Abbedisser indkaldte til Parlamentet.

»Tænk« udbød en af Lorderne forfærdet under Forhandlingerne om Loven »hvis vi tillader Kvinder at komme ind i Raadene, vil de ogsaa forlange at blive Raadmænd og Borgmestre.« Ja naturligvis vil de det, og det vil der heller ikke være noget nyt i.

Der har allerede været en kvindelig Raadmand i Londons County Council. I det 17de Aarh. var en Kvinde Sheriff i Cumberland. Henrik d. 7des Moder var Fredsdommer og saa fremdeles.

Hvis de nuværende Lorder opdrager deres Sønner i lige saa stor Uvidenhed om engelsk Historie som den, de selv lever i, saa vil de sandsynligvis i kommende Tider, naar Erindringen om Dronning Victorias Regering er begyndt at visne, højtidelig erklære i Overhuset, at hvis man giver Kvinder flere Rettigheder, vil de ogsaa forlange at sidde paa Englands Trone!

Vi trænger haardt til Kvinder i vore kommunale Raad. Den kommunale Styrelse er simpelthen Samfundets Husholdning. Dens første Pligt er at holde alt rent og sundt, og sørge for, at Husholdningsartiklerne er gode, billige og sunde. Kvinder kan lige saa godt som Mænd behandle Spørgsmaal om offentlig Sundhed, Arbejderboliger, Bade- og Vaskeanstalter, Folkebiblioteker, Mælkeforsyning, og Forfalskning af Næringsmidler; for hvert eneste af dem berører i særlig Grad Kvinderne, der har Omsorgen for Hjem og Børn under sig. Ingen bestrider nu til Dags en Kvindes Ret til at være Medlem af Fattigstyrelsen, og vi paastaar, at de tiltrænges akkurat lige saa meget i Sundhedsvæsenet. En meget vigtig Grund til, at Kvinder tiltrænges i de kommunale Raad er, at de ikke saaledes som mange af de mandlige

Medlemmer er interesserede Parter i Egenskab af Jordejere, Ejere af usunde Fattigkvarterer, Entreprenører o. s. v.

Naar Kvinder faar Sæde i alle kommunale Raad, hvad de snart vil faa til Trods for Lorderne, vil vi faa renere Byer, lavere Børnedødelighed, mere Glæde og Skønhed i det kommunale Liv og en bedre, højere Moral.»

Dødeligheden

mellem spæde Børn og om gifte Kvinders Erhvervsarbejde.

Af Alexandra Gripenberg.

Artiklen er tagen fra det finske Blad »Daglig-Allerhande«, som velvilligst er blevet tilsendt Redaktionen fra Finland.

Allerede i lang Tid har Læger, Nationaløkonomer og Filantroper sys-selsat sig med den sørgelige Kendsgerning, at Dødeligheden mellem Smaabørn er saa uforholdsmæssig stor. I den sidste Tid er dette Spørgsmaal i flere af de store Kulturlande sat i Forbindelse med Spørgsmaalet om de gifte Kvinders Erhvervsvirksomhed. Der er nemlig dem, der mener, at den vigtigste Aarsag til ovennævnte Misforhold ligger i, at Mødrene enten i eller uden for Hjemmet giver sig af med Erhvervsvirksomhed og derfor ikke har Tid til at passe deres Børn. Denne Anskuelse er saa almindelig, at Forslag til Beskyttelses- og Forbudslovgivning angaaende Kvinders Arbejde har vakt levende Sympati, fornemmelig fordi man har troet derved at kunne drage Mødrene tilbage til deres Hjem og Børn.

For en overfladisk Betragtning synes hermed Spørgsmaalet løst paa en let og naturlig Maade. Men Erfaringen og Kendsgerningerne taler et andet Sprog. Dette fremgaar bl. a. af en for nylig offentliggjort Udtalelse af Mrs Florence Greenwood, Inspektice i Sheffield i England.

Fru Greenwood støtter sine Slutninger paa 10,000 Besøg, som hun i de sidste 18 Maaneder har gjort i Arbejderhjem i Englands fattigste Egne, og hvorved hun særlig har studeret alt, hvad der hører hen under nævnte Spørgsmaal. Hun siger selv, at hun begyndte disse Studier, fordi hun, som alle Statistikere og Læger, forfærdedes over den Kendsgerning, at skønt Dødeligheden i al Almindelighed er i Af-tagende, er den blandt Børn under et Aar endnu forfærdelig stor, nemlig 25 pCt. Dette Spørgsmaal, ved-bliver hun, hører til de vanskeligste og mest udviklede; Aarsagerne kan være mange og forskellige. Men desværre har den Anskuelse rodfæstet sig, at det ovennævnte Misforhold ene og alene hidrører fra de gifte Kvinders Erhvervsvirksomhed, og at Dødeligheden mellem spæde Børn straks vilde aftage, saa snart Forbud udstedtes mod saadant Arbejde. Denne Feiltagelse hører med til dem, som det er yderst vanskeligt at rette. Saadanne Misforstaaelser er saa dybt rodfæstede i Fordomme og Uvidenhed, at de ligesom Ukrudt atter og atter spirer frem, om end det bliver paavist, at der ikke ligger Kendsgerninger til Grund for dem. Mangen Gang begaas ogsaa den Feiltagelse, at man udelukkende peger paa een Aarsag, medens denne i Virkeligheden kun er en af mange andre lige saa vigtige eller endnu vigtigere Aarsager.

Men er Mødrenes Erhvervsvirksomhed virkelig en af de vigtigste Aarsager til det nævnte Onde?

En kvindelig Fabriksinspektør, Miss Collet, siger i sin Redegørelse for Koners og unge Pigers Arbejde, at de kvindelige Arbejderes Antal paa Industriens Omraade ikke er tiltaget i nogen nævneværdig Grad i de sidste ti Aar. Endvidere, at i Fabriksbyerne, hvor naturligvis største Delen af de gifte Arbejdere findes, er disses Tal i Aftagen. I alle Fabriksegne viser det sig, at de gifte Arbejdere i Alderen mellem 25—30 bliver færre. Altsaa skulde

man tro, at Dødeligheden blandt Smaabørn paa saadanne Steder maatte være formindsket i de sidste ti Aar. Men det fremgaar tværtimod af den officielle Statistik for Aaret 1899, at den er tiltaget i 27 af 34 Fabriksbyer, og at i Burnley — en af de Byer, hvor de kvindelige Arbejderes Tal er gaaet betydelig nedad — er den steget i en forfærdelig Grad. I 1899 døde af 1000 Børn under et Aar de 269, det vil sige 60 flere end de sidste ti Aars Middeltal. Ved et flygtigt Blik kunde man heraf drage den Slutning, at Børn faar bedre Pleje af lejede Hænder end af deres egne Mødre. Men for den, som kender Forholdene, er det klart, at den ukyndige Moder ganske vist forstaar sig lige saa lidt paa Barnepleje som den lejede Kvinde — sædvanlig en ligesaa ukyndig Nabokone — men at Misforholdet i dette Tilfælde maa have sit Udspring af andre Aarsager end Hustruens Erhvervsvirksomhed.

Ogsaa i Liverpool, Salford, Preston, Burnley og Sheffield er de gifte Arbejdere Tal forholdsvis ikke saa stort, og dog er Smaabørns Dødelighed paa alle disse Steder sørgelig stor. Eksempelvis kan her nævnes, at medens der i Aaret 1898 i England og Wales af 1000 spæde Børn døde 161, var Tallet i Sheffield 195. Ja i Chesterfield, en lille By paa 25,000 Indbyggere i et agerdyrkende Distrikt, hvor Kvinderne som Regel aldrig gaar ud paa Arbejde, var Dødsfaldene mellem spæde Børn 228 af 1,000.

Allerede disse Tal vidner om, at Mødrenes Erhvervsvirksomhed ikke i denne Sag spiller en saa vigtig Rolle, som man hidtil har troet. Dette bekræftes af flere Lægers Udtalelser. Ved et Lægemedis fornylig nævnede Doktor Pilkerton fra Preston som de vigtigste Aarsager til den store Dødelighed blandt Børn: »Uvidenhed om de simpleste hygiejniske Love, indgroede Fordomme og Uvner med Hensyn til Børneplejen, samt slette sanitære Forhold i Byerne, navnlig i og omkring Arbejderboligerne.« Da man spurgte ham, hvilken af disse Grunde han ansaa for den vigtigste, svarede han, at de efter hans Mening i lige høj Grad medvirkede til det sørgelige Resultat. I den sidste statistiske Meddelelse fra Sheffield udtaler Byens højeste sanitære Myndighed, at det er højst sandsynligt, »at blandt de 2422 Børn under et Aar, som døde her i 1899, var der henvend 1000 friske, sunde Børn, som maatte bøde med Livet for Forældrenes Uvidenhed og Lige-gyldighed.« Af samme Mening er Sundhedsinspektøren i Chesterfield og Dr. Jones i Liverpool. Sidstnævnte siger: »Halvdelen af de Børn, som dør, dør, fordi de ikke faar hensigtsmæssig Pleje i de første Maaneder af deres Liv. Dette kommer af den almindelige Uvidenhed saavel om Sundhedspleje i Almindelighed som om spæde Børns Pleje i Særdeleshed. Den eneste Hjælp mod dette Onde er Oplysning; jeg har ingen Tro til noget som helst andet Middel.«

I 1894 udtalte Dr. Sargent ved en Sundhedskongres i Liverpool, at de i England saa hyppig forekommende altfor tidlige Ægteskaber var en af Grundene til Smaabørns store Dødelighed. Men han fastholdt til-lige, at endnu større Onder vilde fremkomme, dersom det blev de gifte Kvinder forbudt at arbejde i Fabrikkerne. Han paastod endogsaa at have erfaret, at de Kvinder, som ikke havde Arbejde udenfor Hjemmet, ingenlunde derfor passede deres Børn bedre. Dr. Arbidge bemærkede, at Moderens Arbejdsløshed medførte Nedgang i Familiens Indtægter, hvoraf Følgen blev Savn og Mangel. Hvis Helbred lider herunder? Mon ikke Moderens og Barnets? Andre Talere fremhævede, at Sagen ikke kom an paa hvad Slags Arbejde Moderen sysselsatte sig med, thi en ukyndig Moder kan ikke pleje sit Barn godt, om hun saa har aldrig saa megen Tid.

Fru Greenwood siger, at hun mange Steder blandt Mødrene har fundet den utroligste Uvidenhed og Skødesløshed. Børn, der kun er nogle Uger gamle, opfodes med Brød og Vand, Grød, Tvebakker og Kiks, Sagosuppe, udblødt Knækkebrød, Te eller Tyggemad. Mangen Gang vilde Moderen helt kunne ernære sit

*) Bekendte juridiske Forfattere. O. A.

**) Ikke i de tidligere spanske og franske Kolonier. O. A.

***) Ny York var oprindelig en hollandsk Koloni. O. A.

†) Rundt om i alle Nordstaterne, lige fra Slavestaternes til Kanadas Grænse, laa der spredt et Net af Gaarde, der modtog bortflygtede Slaver. Lykkedes det en Slave at komme til en saadan »Station«, blev han derfra under Forklædning i Nattens Mørke af Gaardens Ejer ført til den næste »Station«, der saaledes videre, til han var i Sikkerhed. Ad denne »underjordiske Jernbane« blev Tusinder af bortløbne Slaver bragt til Kanada. O. A.

††) En By i Staten Ny York. O. A.